

บทที่ 9

การลงทุน

ส่วนที่ 1

คำนิยามและขอบเขต

ข้อ 901

คำนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์ของบทนี้

- (เอ) “การลงทุนที่ครอบคลุมถึง” หมายถึง ในส่วนที่เกี่ยวกับภาคี การลงทุนในดินแดนของภาคีของผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งที่มีอยู่เมื่อวันที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับหรือที่มีการจัดตั้ง ได้มา หรือขยายในภายหลัง และที่รับเข้ามาโดยภาคีฝ่ายหลัง โดยเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของตน
- (บี) “สกุลเงินตราที่ใช้โดยเสรี” หมายถึง สกุลเงินตราที่ใช้โดยเสรีตามที่กำหนดโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศภายใต้ข้อต่างๆ ของความตกลงของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และที่แก้ไขหลังจากนั้น หรือสกุลเงินตราใดที่ใช้ในการชำระหนี้ระหว่างประเทศและใช้ค้ำกันแพร่หลายในตลาดหลักในการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ
- (ซี) “การลงทุนทางตรง” หมายถึง การลงทุนทางตรงตามที่นิยามโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ภายใต้คู่มือคู่มือการชำระหนี้ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ห้า (ปีเอ็มพี 5) ตามที่ได้มีการแก้ไข
- (ดี) “มาตรการ” หมายถึง มาตรการใดของภาคี ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของกฎหมาย ระเบียบ กฎ กระบวนการ คำตัดสิน การกระทำของฝ่ายบริหาร หรือรูปแบบอื่นใด และรวมถึงมาตรการที่ใช้โดย

(1) รัฐบาลและหน่วยงานที่มีอำนาจของส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น และ

(2) องค์กรที่มีชื่อของรัฐบาลซึ่งใช้อำนาจที่ได้รับมอบจากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่มีอำนาจของส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น

ในการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงนี้ ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องดำเนินมาตรการเช่นว่านั้นที่สมเหตุสมผลเท่าที่ตนอาจจะมิอยู่ เพื่อให้มั่นใจถึงการปฏิบัติตามข้อผูกพัน โดยรัฐบาลและหน่วยงานที่มีอำนาจส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น และองค์กรที่มีชื่อของรัฐบาลภายในดินแดนของตน

- (อี) “ผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวร” หมายถึง บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในภาคีซึ่งไม่ถูกจำกัดโดยเวลาภายใต้กฎหมายของตน และ
- (เอฟ) “ผลตอบแทน” หมายถึง จำนวนเงินซึ่งได้รับหรือได้มาจากการลงทุน รวมถึงกำไร เงินปันผล ดอกเบี้ย ส่วนเกินทุน การชำระค่าสิทธิ การชำระเงินที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และรายได้อื่นทั้งหมดที่ถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อ 902

การใช้ของบท

1. บทนี้จะต้องไม่ใช้กับการอุดหนุนหรือการให้โดยภาคีหรือกับเงื่อนไขใด ๆ ในการได้รับหรือการได้รับต่อเนื่องของการอุดหนุนหรือการให้ดังกล่าว ไม่ว่าการอุดหนุนหรือการให้เช่นนั้นจะเสนอให้เป็นการเฉพาะแก่ผู้ลงทุนและการลงทุนภายในประเทศหรือไม่
2. บทนี้จะต้องไม่ใช้กับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือนโยบายที่ควบคุมการจัดซื้อโดยหน่วยงานของรัฐบาลเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่จัดซื้อเพื่อความมุ่งประสงค์ของรัฐบาล และไม่มี ความมุ่งหมายเพื่อการขายต่อในเชิงพาณิชย์ หรือมีความมุ่งหมายเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือการให้บริการเพื่อการขายในเชิงพาณิชย์
3. บทนี้จะต้องไม่ห้ามผู้ลงทุนของภาคีฝ่ายหนึ่งในการใช้ประโยชน์จากบทบัญญัติของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือ นโยบายใด ๆ ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นการให้การอนุเคราะห์ที่มากกว่าข้อบทของบทนี้

ส่วนที่ 2

การเปิดเสรีการลงทุน

ข้อ 903

ขอบเขต

1. ส่วนนี้ใช้กับมาตรการที่นำมาใช้หรือคงไว้โดยภาคีที่เกี่ยวข้องกับ
 - (เอ) การลงทุนทางตรงของผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง และ
 - (บี) ผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเว้นแต่มาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่กระทบต่อการค้าบริการของภาคีฝ่ายนั้นตามที่กำหนดไว้ในข้อ 803
- (1)

ข้อ 904

การประติบัติเยี่ยงคนชาติก่อนการจัดตั้ง

ในสาขาที่ระบุในภาคผนวก 8 และโดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและคุณสมบัติใดที่กำหนดไว้ในนั้น ภาติแต่ละฝ่ายจะต้องให้การปฏิบัติต่อผู้ลงทุนของภาติอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นการอนุเคราะห์ไม่ด้อยไปกว่าที่ภาตินั้นให้ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันแก่ผู้ลงทุนของตนในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดตั้งและการได้มาซึ่งการลงทุนในดินแดนของตน

ข้อ 905

การปฏิเสธการให้ประโยชน์

โดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและการปรึกษาหารือล่วงหน้า ภาติอาจปฏิเสธการให้ประโยชน์ของส่วนนี้แก่ผู้ลงทุนของภาติอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นนิติบุคคลของภาตินั้นและแก่การลงทุนของผู้ลงทุนนั้น เมื่อภาติพิสูจน์ได้ว่านิติบุคคลดังกล่าวมีเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยบุคคลของประเทศที่มีได้เป็นภาติ

ส่วนที่ 3

การประติบัติเยี่ยงคนชาติหลังการจัดตั้ง

ข้อ 906

ขอบเขต

ส่วนนี้ใช้กับมาตรการที่นำมาใช้หรือคงไว้โดยภาติที่เกี่ยวข้อง

- (เอ) การลงทุนที่ครอบคลุมถึง และ
- (บี) ผู้ลงทุนของภาติอีกฝ่ายหนึ่ง แต่เพียงเท่าที่เกี่ยวกับการจัดการ การดำเนินการ การปฏิบัติการ และการขายหรือการจำหน่ายจ่ายโอนอื่นของการลงทุนที่ครอบคลุมถึงของผู้ลงทุนดังกล่าว

เว้นแต่มาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่กระทบต่อการค้าบริการของภาติฝ่ายนั้นภายใต้ข้อ 803 (1)

ข้อ 907

การประติบัติเยี่ยงคนชาติหลังการจัดตั้ง

1. ภาติแต่ละฝ่ายจะต้องให้การปฏิบัติต่อการลงทุนที่ครอบคลุมถึงซึ่งเป็นการอนุเคราะห์ไม่ด้อยไปกว่าที่ภาตินั้นให้ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันแก่การลงทุนในดินแดนของตนโดยผู้ลงทุนของตน เว้นแต่ที่ได้ระบุไว้

เป็นอย่างอื่นในข้อผูกพันเฉพาะของคนที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 8

2. ภาคิแต่ละฝายจะตองใหการปฏิบัติตอผูลงทุนของภาคิอีกฝายหนึ่งที่เป็นการอนุเคราะห์ที่ไมดอยไปกวาที่ภาคินั้นใหในสถานการณที่คล้ายคลึงกันแกผูลงทุนของตน เว้นแตที่ไดระบุไวเป็นอย่างอื่นในข้อผูกพันเฉพาะของคนที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 8

สวนที่ 4

การสงเสริมและคุมครองการลงทุน

ขอ 908

ขอบเขต

1. ยกเวนวรรค 2 และขอ 914 สวนนี้ใชกับมาตรการที่นำมาใชหรือคงไวโดยภาคิที่เกี่ยวกับ
 - (เอ) การลงทุนที่ครอบคลุมถึงซึ่งได้รับความเห็นชอบเป็นลายลักษณอักษร โดยหน่วยงานที่มีอำนาจที่เกี่ยวของของภาคิอีกฝายหนึ่งว่ามีสิทธิได้รับประโยชน์จากความตกลงที่เกี่ยวกับการลงทุน หากมีการกำหนดเช่นนั้น และ
 - (บี) ผูลงทุนของภาคิอีกฝายหนึ่ง แต่เพียงเท่าที่เกี่ยวกับการจัดการ การดำเนินการ การปฏิบัติการ และการขายหรือการจำหน่ายจ่ายโอนอื่นของการลงทุนที่ครอบคลุมถึงที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ)
2. ภาคิแต่ละฝายจะตองให
 - (เอ) การปฏิบัติตอผูลงทุนของภาคิอีกฝายหนึ่งที่เป็นการอนุเคราะห์ที่ไมดอยไปกวาที่ภาคินั้นใหในสถานการณที่คล้ายคลึงกันแกผูลงทุนของประเทศใดๆ ที่มีได้เป็นภาคิ และ
 - (บี) การปฏิบัติตอการลงทุนของผูลงทุนของภาคิอีกฝายหนึ่งที่เป็นการอนุเคราะห์ที่ไมดอยไปกวาที่ภาคินั้นใหในสถานการณที่คล้ายคลึงกันแกการลงทุนของผูลงทุนของประเทศใด ๆ ที่มีได้เป็นภาคิ

ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการที่นำมาใชหรือคงไวโดยภาคิที่เกี่ยวกับข้อกำหนด (หากมี) ซึ่งผูลงทุนและการลงทุนจำเป็นต้องปฏิบัติตามเพื่อรับประโยชน์จากความตกลงที่เกี่ยวกับการลงทุน ตามที่อ้างถึงในอนุวรรค 1 (เอ)
3. ในกรณีทีนิติบุคคลของภาคิมีเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยคนชาติหรือนิติบุคคลของประเทศที่สามใดๆ คู่ภาคิอาจตัดสินใจร่วมกันในการปรึกษาหารือว่าจะไม่ขยายสิทธิและประโยชน์ของสวนนี้ให้แก่นิติบุคคลดังกล่าว
4. นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นโดยชอบหรือมิฉะนั้นได้จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายของภาคิ จะตองไม่ได้รับการปฏิบัติในฐานะเป็นผู้ลงทุนของภาคิอีกฝายหนึ่ง แต่การลงทุนใดในนิติบุคคลนั้น โดยผูลงทุนของภาคิอีกฝายหนึ่ง

จะต้องได้รับการคุ้มครองโดยส่วนนี้

5. ส่วนนี้จะต้องไม่ใช้กับบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรที่ไม่ใช่คนชาติของภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ในกรณีที่ทับัญญัติของความตกลงด้านการลงทุนระหว่างภาคีอีกฝ่ายหนึ่งกับประเทศของบุคคลที่มีสัญชาติซึ่งได้ใช้สิทธิแล้วในลักษณะเดียวกัน

ข้อ 909

การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน

1. ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนในดินแดนของตน โดยผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง
2. ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องทำให้มั่นใจว่าจะให้การปฏิบัติที่เป็นธรรมและเท่าเทียมต่อการลงทุน ในดินแดนของตน
3. ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องให้ความคุ้มครองและความมั่นคงต่อการลงทุนภายในดินแดนของตน

ข้อ 910

การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง

1. ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องให้การปฏิบัติต่อผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งที่เป็นการอนุเคราะห์ไม่ด้อยไปกว่าที่ตนให้ในสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกันต่อนักลงทุนของประเทศที่มีใช้ภาคี
2. ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องให้การปฏิบัติต่อการลงทุนที่ครอบคลุมถึงทั้งหมดที่เป็นการอนุเคราะห์ไม่ด้อยไปกว่าที่ตนให้ในสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกันต่อการลงทุนในดินแดนของตน ของผู้ลงทุนของประเทศที่มีใช้ภาคี

ข้อ 911

การปฏิเสธการให้สิทธิประโยชน์

โดยขึ้นอยู่กับการแข่งขันและการปรึกษาหารือล่วงหน้า ภาคีอาจปฏิเสธการให้ประโยชน์ของส่วนนี้แก่ผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งที่เป็นนิติบุคคลของภาคีดังกล่าวและแก่การลงทุนของผู้ลงทุนดังกล่าว เมื่อภาคีพิสูจน์ได้ว่านิติบุคคลมีเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยบุคคลของประเทศที่มีได้เป็นภาคีและไม่มี การดำเนินธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญอยู่ในดินแดนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ 912

การเวนคืน

1. ห้ามมิให้ภาคีโอนเป็นของรัฐ เวนคืน หรืออยู่ภายใต้มาตรการที่มีผลเทียบเท่ากับการโอนเป็นของรัฐหรือการเวนคืน (ต่อไปในที่นี้เรียกว่า “การเวนคืน”) การลงทุนของผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเว้นแต่จะเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (เอ) การเวนคืนเพื่อความมุ่งประสงค์สาธารณะที่เกี่ยวกับความจำเป็นภายในของภาคนั้นและภายใต้ขั้นตอนโดยชอบตามกฎหมาย
- (บี) การเวนคืนที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ และ
- (ซี) การเวนคืนที่มีการชำระค่าทดแทนโดยพลัน เพียงพอ และมีประสิทธิผล

2. ค่าทดแทนที่กล่าวถึงในอนุวรรค 1 (ซี) ของข้อนี้จะต้องคำนวณบนพื้นฐานของมูลค่าตลาดของการลงทุนโดยทันทีก่อนการเวนคืนหรือการเวนคืนที่จะเกิดขึ้นเป็นที่รับทราบของสาธารณะชน ในกรณีที่มีมูลค่าดังกล่าวไม่สามารถเสาะหาได้โดยง่าย ค่าทดแทนจะต้องกำหนดให้เป็นไปตามหลักการที่ยอมรับโดยทั่วไปในการประเมินมูลค่าและหลักการความเที่ยงธรรม โดยคำนึงถึงเงินลงทุน ค่าเสื่อมราคา เงินทุนที่ส่งกลับแล้ว มูลค่าทดแทน การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามความเหมาะสม

3. ค่าทดแทนจะต้องชำระโดยปราศจากความล่าช้าโดยมิชอบ จะต้องรวมดอกเบี้ยในอัตราที่สมเหตุสมผลในเชิงพาณิชย์และจะต้องโอนได้โดยเสรีระหว่างดินแดนของกลุ่มภาคีในสกุลเงินตราที่ใช้ได้โดยเสรี

ข้อ 913

ค่าทดแทนความสูญเสีย

เมื่อภาคีออกมาตรการใดที่เกี่ยวกับการสูญเสียในเรื่องการลงทุน โดยบุคคลของประเทศอื่นใดในดินแดนของตนอันเนื่องมาจากสงครามหรือการขัดแย้งด้วยอาวุธ การปฏิวัติ สภาวะฉุกเฉินแห่งชาติ ความไม่สงบทางพลเรือนอื่น หรือสถานการณ์ที่เหมือนกันอื่น ๆ การปฏิบัติที่ให้แก่ผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องการให้คืน การชดเชย การชำระค่าทดแทน หรือการแก้ไขอื่น ๆ จะต้องเป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยไปกว่าที่ภาคีฝ่ายแรกให้แก่บุคคลของประเทศที่สามใด ๆ

ข้อ 914

การชำระและการโอน

1. โดยขึ้นอยู่กับข้อ 1605 เมื่อได้รับการร้องขอโดยผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องอนุญาตให้เงินทุนทั้งหมดของผู้ลงทุนนั้นที่เกี่ยวกับการลงทุนในดินแดนของตนสามารถโอนเข้ามาและออกไปได้โดยเสรีจากดินแดนของตน⁵ และปราศจากความล่าช้าโดยมิชอบในสกุลเงินตราที่ใช้ได้โดยเสรี เงินทุนนั้นรวมถึงดังต่อไปนี้

- (เอ) ทุนขั้นต้นรวมทุนเพิ่มเติมใด ๆ ที่ใช้รักษาและขยายการลงทุน
- (บี) ผลตอบแทน
- (ซี) เงินที่ได้รับจากการขาย หรือการขายบางส่วน หรือการเลิกลงทุน
- (ดี) การชำระคืนเงินที่เรียกร้องให้ชำระ
- (อี) การชำระสำหรับความสูญเสียที่กล่าวถึงในข้อ 913 และ
- (เอฟ) รายได้และค่าตอบแทนอื่นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องจากต่างประเทศที่ทำงานเกี่ยวพันกับการลงทุนดังกล่าว

2. เว้นแต่ได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นโดยผู้ลงทุนและภาคีที่เกี่ยวข้อง การโอนจะต้องใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามราคาตลาดที่เป็นอยู่ในวันที่มีการโอน โดยเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของภาคีผู้รับการลงทุน

3. โดยไม่คำนึงถึงวรรค 1 และ 2 ภาคีอาจห้ามการโอนโดยการใช้กฎหมายของตนอย่างเที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และโดยสุจริตในเรื่องที่เกี่ยวกับ

- (เอ) การล้มละลาย การไม่สามารถชำระหนี้ หรือการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ หรือ
- (บี) การทำให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามคำพิพากษาในกระบวนการพิจารณาทางศาล

ข้อ 915

การรับช่วงสิทธิ

1. ถ้าภาคีหรือหน่วยงานของภาคีฝ่ายหนึ่งชำระเงินแก่ผู้ลงทุนของภาคีนั้นภายใต้การค้ำประกัน สัญญาประกันภัยต่อความเสี่ยงที่มีใจเชิงพาณิชย์ หรือรูปแบบอื่น ๆ ของการชดเชยค่าเสียหายที่ตนได้ให้เกี่ยวกับการลงทุน ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องยอมรับการสวมสิทธิหรือการโอนสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ใด ๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุนดังกล่าว สิทธิหรือสิทธิเรียกร้องที่รับช่วงหรือที่ถูกโอนจะต้องไม่มากกว่าสิทธิหรือสิทธิเรียกร้องเดิมของผู้ลงทุน

2. เมื่อภาคีหรือหน่วยงานของภาคีฝ่ายหนึ่งชำระเงินแก่ผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งและได้สิทธิและสิทธิเรียกร้องของผู้ลงทุน ผู้ลงทุนนั้นจะต้องไม่ดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิและสิทธิเรียกร้องเหล่านั้นต่อภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง เว้นแต่ได้รับมอบอำนาจให้กระทำการในนามของภาคีหรือองค์กรของภาคีที่ชำระเงิน

⁵ เรื่องนี้รวมถึงเงินทุนของผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งถูกใช้เพื่อการจัดตั้งหรือได้มาซึ่งการลงทุนในดินแดนของภาคี ที่การโอนดังกล่าวจะถูกกำหนดเพื่อไม่ให้ข้อผูกพันของภาคีที่ครอบคลุมโดยบทนี้ถูกกลับล้างหรือเสียหายไป

ข้อ 916

การเข้าถึงกลไกการระงับข้อพิพาท

1. ภาคิแต่ละฝ่ายจะต้อง โดยเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของตน
 - (เอ) ให้ผู้ลงทุนของภาคิอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งได้ลงทุนภายในดินแดนของตนและบุคลากรที่ว่าจ้างโดยผู้ลงทุน ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเข้าถึงองค์กรทางศาลหรือฝ่ายบริหารที่มีอำนาจของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะให้มีวิธีการในการรักษาสติธิเรียกร้องและบังคับใช้สิทธิเกี่ยวกับข้อพิพาทกับนักลงทุนของตน
 - (บี) อนุญาตให้ผู้ลงทุนของตนที่จะเลือกวิธีการ โดยความสมัครใจของผู้ลงทุนในการระงับข้อพิพาทกับผู้ลงทุนของภาคิอีกฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน รวมถึงอนุญาตโตตุลาการที่ดำเนินการในประเทศที่สาม และ
 - (ซี) ทำให้มั่นใจว่ามีการบังคับตามผลคำพิพากษาหรือคำชี้ขาดใด ๆ
2. ไม่มีควมใดในข้อนี้ที่กำหนดให้ภาคิต้องยอมรับหรือบังคับคำพิพากษาหรือคำชี้ขาดขององค์กรทางศาลหรือฝ่ายบริหารของภาคิอีกฝ่ายหนึ่งหรือของประเทศที่มีได้เป็นภาคิ

ข้อ 917

การระงับข้อพิพาทระหว่างภาคิกับผู้ลงทุนของภาคิอีกฝ่ายหนึ่ง

1. ในกรณีที่มีข้อพิพาทระหว่างภาคิกับผู้ลงทุนของภาคิอีกฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนที่ครอบคลุมถึง ให้มีการปรึกษาหารือกันระหว่างคู่กรณีที่เกี่ยวข้องด้วยความมุ่งหมายที่จะระงับข้อพิพาทอย่างสันติ
2. ถ้าข้อพิพาทที่เกิดขึ้นไม่สามารถระงับได้โดยการปรึกษาหารือและการเจรจา⁶ ผู้ลงทุนโดยความสมัครใจของตน อาจเลือกที่จะ
 - (เอ) ฟ้องคดีต่อองค์กรทางศาลหรือองค์กรฝ่ายบริหารที่มีอำนาจของภาคิ โดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของภาคิ หรือ
 - (บี) ระงับโดยศาลอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศเฉพาะกิจที่ตั้งขึ้นภายใต้กฎเกณฑ์อนุญาโตตุลาการของคณะกรรมการสิทธิการสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ (อันซีทริล)
3. ภายหลังจากความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ ถ้าภาคิทำความตกลงระหว่างประเทศกับประเทศที่มีใช้ภาคิ⁷ ซึ่ง

⁶ ตามหลักการ การหรือและการเจรจาควรกระทำต่อเนื่องกันเป็นเวลา 3 เดือน

⁷ ไม่รวมถึงความตกลงระหว่างประเทศอื่น ๆ กับสมาชิกของสมาคมชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- (เอ) ให้สิทธิผู้ลงทุนของประเทศที่มีใช้ภาคนั้นในการยื่นฟ้องต่ออนุญาโตตุลาการในเรื่องสิทธิเรียกร้อง
ที่เกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างผู้ลงทุนนั้นกับภาคีเกี่ยวกับการลงทุน และ
- (บี) จัดให้มีวิธีการในการระงับข้อพิพาทที่ไม่รวมอยู่ในวรรค 2

ในกรณีนั้น ผู้ลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งทีกล่าวถึงในวรรค 1 โดยความสมัครใจของตน อาจเลือกใช้วิธีการ
นั้นในการระงับข้อพิพาท

4. เมื่อได้ดำเนินการตามที่กล่าวถึงในวรรค 2 หรือ 3 ของข้อนี้แล้ว ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องไม่ดำเนินการ
เกี่ยวกับข้อพิพาทโดยผ่านช่องทางทางการทูต นอกจาก

- (เอ) องค์กรระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้อง ได้ตัดสินว่าตนไม่มีเขตอำนาจในข้อพิพาทที่เกิดขึ้น หรือ
- (บี) ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งไม่รักษาหรือปฏิบัติตามคำพิพากษา คำชี้ขาด คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยอื่นของของ
องค์กรระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้อง

5. ในกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุนที่ครอบคลุมถึง ในขั้นตอนใด ๆ ของ
กระบวนการพิจารณาที่อ้างถึงในอนุวรรค 2 (บี) หรือวรรค 3 ภาคีจะต้องไม่อ้างสิทธิว่าผู้ลงทุนที่เกี่ยวข้องได้รับ
หรือจะรับค่าชดใช้หรือค่าทดแทนตามประกันภัยหรือสัญญาค้ำประกันสำหรับความเสียหายทั้งหมดหรือ
บางส่วนของความสูญเสียใด ๆ ที่ถูกกล่าวอ้าง

6. ศาลอนุญาโตตุลาการที่ตั้งขึ้นภายใต้ข้อนี้จะต้องตัดสินบนพื้นฐานของข้อบทของความตกลงนี้รวมทั้ง
กฎเกณฑ์ที่ใช้ในกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายใน ในกรณีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิด
พันธกรณีที่ถูกกล่าวอ้างของบทนี้

7. ให้คำชี้ขาดทั้งหมดของอนุญาโตตุลาการถือเป็นที่สุดและผูกพันคู่กรณีในข้อพิพาท

8. จำนวนเงินทั้งหมดที่ได้รับหรือชำระอันเป็นผลมาจากการระงับข้อพิพาทจะต้องโอนได้โดยเสรีโดยสกุล
เงินตราที่ใช้ได้โดยเสรี

9. ข้อนี้จะต้องไม่ตีความว่าเป็นการอนุญาตให้ผู้ลงทุนของภาคีในการอ้างสิทธิเรียกร้องต่อภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง
ในเรื่องที่เกี่ยวกับคำตัดสินใดๆ ของหน่วยงานผู้มีอำนาจด้านการลงทุนต่างประเทศใด ๆ ของภาคนั้น หรือ
เงื่อนไขที่หน่วยงานผู้มีอำนาจด้านการลงทุนต่างประเทศของภาคนั้นอาจกำหนดขึ้น หรือที่เกี่ยวกับการบังคับ
เงื่อนไขใดๆ ดังกล่าว ที่เกี่ยวกับการจัดตั้ง การได้มา หรือการขยายการลงทุนของผู้ลงทุนนั้น

ส่วนที่ 5

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขและการทบทวนข้อผูกพัน

ข้อ 918

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อผูกพัน

ภาคีอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อผูกพันของตนได้โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร 3 เดือนแก่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยการร้องขอของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ภาคีฝ่ายที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขจะต้องดำเนินการเจรจาด้วยความมุ่งหมายที่จะบรรเทาการตกลงเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนที่จำเป็นใด ๆ ในการคงไว้ซึ่งระดับทั่วไปของข้อผูกพันที่เป็นประโยชน์ร่วมกันที่เป็นการอนุเคราะห์ต่อการค้าที่ไม่ด้อยไปกว่าที่ให้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะก่อนการเจรจาดังกล่าว ถ้าไม่สามารถบรรลุความตกลง อาจเสนอเรื่องต่ออนุญาโตตุลาการตามบทที่ 18

ข้อ 919

การทบทวนข้อผูกพัน

1. ภายหลังจากความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ ถ้าภาคีทำความตกลงด้านการลงทุนกับประเทศที่มีได้เป็นภาคี ภาคีจะต้องพิจารณาร้องขอของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อให้ความร่วมมือปฏิบัติที่เป็นการอนุเคราะห์ไม่ด้อยไปกว่าที่ให้ภายใต้ความตกลงก่อนหน้านี้ไว้ในความตกลงฉบับนี้
2. ภายหลังจากความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ ถ้าภาคีเปิดเสรีมาตรการใด ๆ ของตนที่ใช้กับผู้ลงทุนหรือการลงทุนมากขึ้น ภาคีจะต้องพิจารณาร้องขอของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อให้ความร่วมมือเปิดเสรีฝ่ายเดียวไว้ในความตกลงฉบับนี้